

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ ГР. ПЛОВДИВ	
Вх. № <u>ЖОР9</u>	Дело № <u>24</u>
Получено на <u>05.12.23</u>	

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност Организация и управление на производството (селско стопанство и подотрасли)

Автор на дисертационния труд: Аtdхе Шикери Кабаши, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: „Ролята на маркетинга за развитие на земеделието“

Рецензент: проф. д-р Иванка Милкова Костова, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност Икономика и управление

определен/а за член на научното жури със заповед № РД- РД-16-907 от 26.09.2023 от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Аtdхе Кабаши е роден на 28.11.1998 г. в Косово. През 2016-2019 година завършва Бизнес колеж в Прищина и получава бакалавърска степен по мениджмънт и икономика. През 2019-2021 година завършва Vistula University, Варшава, Полша. През 2022 учи в Харвардския университет упражняване на лидерство, основополагащи принципи. От 2018 – 2020 година работи в Бизнес Колеж като асистент на ръководителя по прием. От 2020 година до сега е асистент по управление на проекти. Владее английски и немски език, притежава компютърни и организационно-управленски умения. Докторант е на самостоятелна подготовка към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

2. Актуалност на проблема.

Известно е, че пазарът на земеделски и хранителни стоки е само една част от общият пазар на всяка държава. Съвременното общество е пълно с нови знания, тъй като е лесно достъпна информация, технологии, образование и т.н. и искания за подобряване на качеството на техния живот. Пазарът е този, който трябва да приеме новите изисквания и да се развива според тях.

Основната теза на дисертационния труд е че маркетингът е надежден инструмент за цялостното управление на всяка организация и той помага при бъдещото прогнозиране на продажбите.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Правилно формулираните цел, задачи, обект и предмет на изследването пряко кореспондират с защитаваната в дисертационния труд теза.

Целта на дисертационния труд е да се анализира и оцени ролята на маркетинга за успешното развитие на земеделието като отрасъл, част от националната икономика на Република Косово. За постигане на набелязана цел се решават **следните научни задачи**:

- Изяснява се спецификата на земеделския сектор и аграрната политика за неговото успешно развитие;
- Изяснява се същността на маркетинговата концепция, като основен подход за управление на земеделското стопанство;
- Анализира се земеделския сектор на Република Косово;
- Отправят се препоръки за подобряване на маркетинга, като подход за управление на земеделското стопанство.

При осъществяване на дисертационното изследване се **използват следните научни методи**:

- аналитичен и сравнителен метод на изследване;
- индуктивен и дедуктивен метод при формулиране на изводите;
- метод на класирането според определен признак на изследване;
- метод на абстракция, конкретизация и обобщение;
- описателен метод;
- системен подход.

Предмет и обект на изследване

Предметът на изследване в настоящият дисертационен труд е „Влиянието на маркетинга върху развитието на земеделието“.

Обект на изследване са земеделските стопанства в Република Косово. В тези производствени структури са изследвани какви маркетингови дейности се осъществяват в определен период от време

/в рамките на 3 години/.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Структура на дисертационния труд: дисертационния труд е структуриран във въведение, изложение в 4 (четири) глави, заключение и използвана литература. Общият обем на дисертационния труд е **120 стандартни машинописни страници**. Резултатите от извършения анализ е онагледен с **12 таблици и 23 графики**. Общият брой на цитираните и анализирани в дисертационния труд информационни източници е **71**.

Първи глава „Специфика на земеделското производство и аграрна политика“ е посветена на изясняване на основните характерни черти на аграрния сектор. В тази част на дисертационния труд се изяснени понятия, като търсене на земеделски продукти; същност на аграрната политика в сектора; реформи в аграрната политика през последното десетилетие; настояща аграрна политика за развитие на земеделието в Косово.

Втора глава „Маркетинговата концепция в агробизнеса“ е посветена на изясняването на маркетинговата концепция като инструмент за цялостно управление на земеделското стопанство. Разгледана е еволюцията на маркетинга като управленски подход, както е и изяснена неговата роля за успешното развитие на земеделското стопанство.

В трета глава със заглавие „Характеристика на земеделието в Косово“ се анализират основните черти на косовското земеделие, както и основните тенденции на неговото развитие през последните години.

В четвърта глава със заглавие „Емпирично изследване“ се тества изследователската хипотеза чрез събиране и анализиране на данни от проведено полево изследване сред земеделските производители в Косово. Чрез анализ и синтез на тези данни се доказва основната теза на дисертационния труд.

В последният раздел „Заключение“ са представени основните констатации и изводи от проведеното полево изследване както и се отправят конкретни препоръки за подобряване на маркетинга на земеделските производители.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Съдържанието на дисертационния труд свидетелства, че докторанта е реализирал задълбочено научно изследване.

Оценката ми за структурата и съдържанието на дисертационния труд е положителна. В него са включени и съчетани научни знания и практически подходи за разрешаване на проблемите. Налице са доказателства, че докторантът може да извършва самостоятелни научни изследвания, да прави изводи и да обосновава предложения за решаване на проблемите.

Анализът на дисертационния труд, на използваните в него средства за научно изследване формира убеждението, че в дисертационния труд са налице достатъчно доказателства за научни и приложни приноси.

Считам, че приносите посочени в Справката за приноси на дисертационния труд отразяват постигнатото в него.

6. Приноси на дисертационния труд.

Приемам справката за приносите, приложена към дисертационния труд.

В дисертационния труд могат да се открият следните **приносни моменти** с научен и приложен характер:

- Изяснена е същността и ролята на земеделието като национален отрасъл в икономиката на Република Косово;
- Изяснена е ролята на аграрната политика за развитие на земеделието в Република Косово;
- Извършен е анализ на състоянието на земеделието на Република Косово и в рамките на настоящата аграрна политика;
- Извършен е анализ на маркетинговите дейности в земеделските стопанства на Република Косово;
- Формулирани са препоръки за подобряване на маркетинговите дейности в земеделските стопанства на Република Косово.

7. Критични бележки и въпроси.

Препоръката ми към докторантката е да продължи да работи по проблемите на маркетинга за развитие на аграрния сектор.

8. Публикувани статии и цитирания.

Представените публикации (7) на докторанта са отражение на резултатите от теоретичните и емпирични изследвания в дисертационния труд.

Проведеното дисертационно изследване, получените резултати, публикациите по дисертацията и формулираните приноси са лична заслуга на докторанта.

Авторефератът е в обем от 28 страници и е разработен съгласно изискванията, отразява вярно основните резултати, постигнати в дисертацията и дава вярна представа за съдържанието и качеството на дисертационния труд.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Аtdхе Шикери Кабаши образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност: Организация и управление на производството (селско стопанство и подотрасли).

Дата: 25.10.2023
гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:
(проф. д-р Иванка Костова)